

En stackars människa – mellan ja och nej

Av Timo Laato, lektor i Nya testamentet på FFG.

Den som finner sitt liv ska mista det, och den som mister sitt liv för min skull ska finna det.
(Matt 10:39)

Folk mår allt sämre i andligt avseende. Samtidigt som utvecklingen går framåt, den materiella standarden ökar och livet blir lättare att leva på många sätt, mår människor bara sämre. Vad är orsaken? Hur har vi kommit dithän?

Man skall aldrig generalisera. Varje enskilt fall bör behandlas för sig. Ändå kan man bakom de olika andliga lidandena finna en gemensam nämnare. Under sista tiden har jag kommit att fundera över det goda samvetets betydelse. Hur viktigt är det inte att i all sin handel och vandel skydda den inre helheten, friheten att göra det rätta valet utan hänsyn till person, fruktan för det heliga, ödmjukhet, förtroende och känsla för rättvisa. Annars blir gränsen mellan det lovliga och det icke lovliga oklar och dras ofta där det passar en själv. Detta finns det många tråkiga exempel på i jakten på karriär, från rikets ledande platser, kommunalpolitiken och församlingarnas förtroendeorgan, men även i väckelserörelsernas styrelser.

Speciellt för vår tid är tvånget till likriktning ifrån ”de ansiktslösa påtryckarna”, trycket att leda arbetet tvärt emot arbetstagarens egen vilja, rent av emot hans samvetes röst. I långa loppet är följderna allvarliga. Den andliga hälsan sviktar och livsglädjen och den glädje man kunde ha fått av sin kallelse försvinner så småningom. Till sist orkar man inte längre. Man behöver sjukledighet eller förtidspension. Om man förlorar arbetstrivseln, den inre tillfredsställelsen, så blir arbetet hopplöst tungt. Skadan kan inte ersättas med löneförhöjning, penningersättning, extra fritid, tjänstebil, tjänsteförmåner eller andra hjälpmedel. Grundfelet kommer även i fortsättningen att tynga och ansätta.

Hur skall man då kunna bli fri ifrån ”de ansiktslösa påtryckarnas” tvångströja? Uppgiften tycks omöjlig. Tänk t.ex. på en företagschef som känner sig tvingad att ta till sina konkurrenters

missbruk av bidrag och skattefusk. Eller tänk dig en läkare som av lagen tvingas att avliva ett foster emot bättre vetande. Likaså måste en barnmorska ställa upp och hjälpa till i den blodiga gärningen genom att kyligt och lugnt räcka de väl utvalda mordredskapen till den vitrock som skall agera. I de politiska partierna nedtystas den enskilda människans samvetsqual genom ett obarmhärtigt grupptryck. I många familjer blir det lätt så att jakten på ökad standard och ett liv över tillgångarna leder till att båda föräldrarna måste arbeta varvid de små barnen lätt blir åsidosatta. I skolan kan det bli problem i samtal med kamrater och vid de uppgifter lärarna ger om man saknar TV i hemmet. I kyrkan rättar sig prästerna efter kyrkomötets felaktiga beslut och biskoparnas likaså felaktiga rekommendationer i hoppet om att få åtminstone någon arbetsro i församlingen och inte bli stämplade som ”helt hopplösa bråkstakar”. Tyvärr kan otillbörliga påtryckningar förekomma också i s.k. bekännelseetrogna kretsar.

Vem är det som till sist i alla dessa fall säljer sig, ger efter och anpassar sig efter ”de ansiktslösa påtryckarnas” tryck, behåller sitt arbete, sin lön, tar sig framåt, stiger på karriärstegen, vinner beröm, skaffar sig en plats vid festerna etc.? Samtidigt kollapsar dock den inre friden, man mår obeskrivligt illa. Lögnvärlden är inte den verkliga världen. ”Den som vinner sitt liv, han förlorar det.” Till sist avslöjas allt i evighetens klara ljus, men ofta får var och en redan i denna tiden vad hans gärningar förtjänar: ett liv som inte är värt att leva.

Därför hoppas jag innerligt att vi varje morgon får vakna upp till en ny dag och bedja om våra synders förlåtelse i kraft av Jesu dyra försoningsblod och ur hans sår ösa den Helige Andes kraft till vardagens kamp. Minns kära själ: ”Den som mister sitt liv för min skull, han finner det”.

”Den som mister sitt liv för min skull, han finner det.”